

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/74/2021
Identifikačné číslo spisu:	7219207211
Dátum vydania rozhodnutia:	23.03.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7219207211.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávneného V. W., trvale bytom v K., P. X, zastúpeného JUDr. Miroslavom Katunským, advokátom v Košiciach, Floriánska 16, proti povinnej Ing. M. R., trvale bytom v K., H. XX, zastúpenej JUDr. Rastislavom Lenartom, advokátom v Košiciach, Pollová 32, o nariadenie výkonu rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloletú V. R., narodenú XX. Q. XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, so sídlom v Košiciach, Staničné námestie 9, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 14Em/7/2019, o dovolaní povinnej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 8. júna 2020 sp. zn. 8CoP/97/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 27. februára 2020 č. k. 14Em/7/2019 - 251 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým I. uložil maloletej V. R., nar. XX. Q. XXXX (ďalej len „maloletá“) a jej rodičom V. W., nar. XX. P. XXXX, trvale bytom P. X, K. a Ing. M. R., nar. XX. Q. XXXX, bytom H. XX, K., výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, po dobu 9 mesiacov od nariadenia výchovného opatrenia; II. rodičom aj maloletej uložil povinnosť spolupracovať s Referátom poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice a to pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty a III. Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach uložil povinnosť najneskôr 20 dní pred uplynutím lehoty, na ktorú súd nariadil výchovné opatrenie, podať súdu písomnú správu o výsledkoch poskytnutého poradenstva. Oprávnený (otec maloletej) sa návrhom z 9. augusta 2019, doručeným súdu prvej inštancie elektronicky 13. augusta 2019 domáhal núteného výkonu rozsudku Okresného súdu Košice II z 9. júna 2016 sp. zn. 23P/241/2014 v spojení s doplniacím rozsudkom Okresného súdu Košice II z 9. marca 2018 sp. zn. 23P/241/2014 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 29. marca 2019 sp. zn. 7CoP/194/2018, právoplatného 21. mája 2019. Svoj návrh odôvodnil tým, že matka maloletej vedome a

úmyselne koná v rozpore s tým, čo jej ukladá právoplatný a vykonateľný rozsudok súdu a nie je predpoklad, že dobrovoľne splní súdom uloženú povinnosť a maloletú otcovi odovzdá za účelom striedavej starostlivosti. Po oboznámení sa s prejednávanou vecou mal súd prvej inštancie za to, že pomery maloletej je potrebné bezodkladne upraviť nariadením neodkladného opatrenia s cieľom odstrániť ospravedliteľné dôvody, pre ktoré sa súdom určená úprava rodičovských práv a povinností dobrovoľne nerealizuje. Zo správy kolízneho opatrovníka, ako aj z vyjadrení účastníkov konania mal súd za preukázané, že styk otca s maloletou a výkon rodičovských práv a povinností k maloletej doposiaľ neprebíha v súlade s exekučným titulom, maloletá tieto stretnutia verbálne odmieta. Keďže ochrana práv a právom chránených záujmov maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom, ktoré súd pri výkone rozhodnutia vo veci maloletých posudzuje, mal súd za to, že toho času nie je nariadenie výkonu rozhodnutia súdu v záujme maloletej. Vzhľadom na verbálne odmietanie otca dcérou, konfliktné správanie sa rodičov maloletej a nemožnosť dohodnúť sa, ako aj zjavnú nespoluprácu matky pri snahe kolízneho opatrovníka o sprostredkovanie odbornej pomoci s cieľom odstrániť vzniknuté problémy v rodine a realizovať vykonateľné rozhodnutie súdu o úprave rodičovských práv a povinností, súd nariadil neodkladné opatrenie. Účelom nariadeného výchovného opatrenia je predovšetkým úprava vzájomnej komunikácie medzi jednotlivými členmi rodiny, s ohľadom na najlepší záujem maloletej a zachovanie jej vzťahu k obojom rodičom. Dĺžku realizácie výchovného opatrenia súd stanovil vzhľadom na aktuálnu situáciu v rodine, s poukazom na vyjadrenia oboch rodičov o spôsobe výkonu rozhodnutia súdu a ich vzájomnej komunikácii, o napätých vzťahoch, ako aj s poukazom na skutočnosť, že neodkladné opatrenie je možné zrušiť, ak odpadnú dôvody na jeho nariadenie, resp. je ho možné aj opakovane nariadiť, ak výsledky poskytnutého poradenstva nebudú dostatočné na dosiahnutie jeho cieľa.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie povinnej (matky) uznesením z 8. júna 2020 sp. zn. 8CoP/97/2020 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „C. s. p.“). Odvolací súd sa stotožnil s konštatovaním súdu prvej inštancie, že otec osvedčil nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia, t. j. potrebu bezodkladne nariadiť rodičom maloletého dieťaťa povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu za účelom odstránenia komunikačných problémov medzi rodičmi vo vzťahu k zabezpečovaniu starostlivosti o maloleté dieťa, ktoré je poznačené výrazným konfliktom medzi rodičmi manifestovaným aj pred maloletým dieťaťom. Ten dieťa v dôsledku rozvíjajúcej psychiky nie je schopné vo vnútornom prežívaní zvládnuť, v dôsledku čoho mu hrozí emočné preťaženie, ktoré môže mať vážne následky na jeho psychiku, čo nie je v záujme maloletého dieťaťa. Dodal, že prístup rodičov k nariadenému odbornému poradenstvu, ako aj jeho výsledky budú mať význam aj pre rozhodnutie vo veci samej - o nariadení výkonu rozhodnutia, v ktorom súd bude môcť rozhodnúť až po náležitom dokazovaní na základe predložených listinných dôkazov.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala povinná (ďalej aj „matka“ alebo „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť a opodstatnenosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. e/ a f/ aj § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C. s. p. Uviedla, že v rozhodnutí odvolacieho súdu absentuje presné a konkrétne uvedenie dôkazov, na základe ktorých tento súd dospel k rovnakým záverom ako súd prvej inštancie. Tvrdila, že počas konania došlo k množstvu procesných chýb a nejasností vyplývajúcich z porušenia hmotného práva v neprospech matky maloletej. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, preto znemožnil matke uskutočniť jej patriace procesné práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhla, aby dovolací súd zrušil uznesenia oboch nižších súdov a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. Oprávnený (otec) navrhol dovolanie odmietnuť.

5. Kolízny opatrovník dovolací návrh nepodal.

6. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých. Konanie v tejto veci je od 1. júla 2016 upravené v Civilnom mimosporovom poriadku (v zákone č. 161/2015 Z. z., dnes už taktiež v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „C. m. p.“). Vzájomný vzťah medzi C. m. p. a

C. s. p. je vymedzený v § 2 ods. 1 C. m. p., podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia C. s. p., ak tento zákon neustanovuje inak. C. m. p. v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých; prípustnosť dovolania matky bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení C. s. p.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpený advokátom, ktorý aj dovolanie spísal (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

9. Matka prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z § 420 písm. e/ a f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C. s. p.

10. V zmysle § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. Spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Pokiaľ je dovolaním napádané rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. irelevantné (právne bezvýznamné), či k dovolaťelom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

11. V prípade, že dovolaťelka vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 C. s. p., dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v tomto ustanovení uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolaťelky o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. pristupuje len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. V danom prípade sa dovolaním napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia.

12. Dovolací súd zastáva názor, podľa ktorého uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje alebo mení, ale napr. i rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/76/2016 a odbornú právnickú literatúru - Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol.: Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 458). Uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej návrhom na začatie konania) končí. V danom prípade naďalej prebieha pod sp. zn. 14Em/7/2019 konanie o nariadenie výkonu súdneho rozhodnutia, teda vec sama, ktorá doposiaľ nie je právoplatne skončená a súd prvej inštancie o nej stále koná a rozhoduje.

13. Z uvedeného je zrejmé, že uznesenie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení nekonzumuje vec samu, keďže bude dotknuté konaním a rozhodnutím vo veci samej (konaním o nariadenie výkonu súdneho rozhodnutia), nejedná sa o rozhodnutie vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, tak ako to vyžaduje ustanovenie § 420 C. s. p.

14. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Podľa odseku 2 rovnakého paragrafu ale dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

15. Keďže napádaným uznesením odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. d/ C. s. p. (o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia), prípustnosť dovolania matky nemôže založiť ani (prípadné) nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

16. Vzhľadom na to, že dovolanie matky smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, najvyšší súd ho odmietol podľa § 447 písm. c/ C. s. p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou dôvodnosťou podaného dovolania.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.